

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Waldemar Płóciennik

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej,

w sprawie **B. S.**

wnioskodawcy w przedmiocie zadośćuczynienia

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 24 kwietnia 2024 r.,

kasacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 51/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt XVIII Ko 63/21,

**na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok
i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do
ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie, wyrokiem z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt XVIII Ko 63/21, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz B. S. kwotę 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wynikłą z niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w dniu 9 czerwca 2020 r. przez funkcjonariuszy Komendy Stołecznej Policji, w związku z prowadzoną przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie sprawą o sygn. akt [...].

Prokurator oraz pełnomocnik uczestnika postępowania - Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Prezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie, wnieśli apelacje od powyższego wyroku.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść wnioskodawcy B. S., zarzucając orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na jego treść, poprzez niezasadne uznanie, że zasądzona kwota 50.000 zł stanowi właściwą, pełną kompensację krzywd jakich doznał wnioskodawca, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że jest ona nadmiernie wygórowana.

Podnosząc powyższe, wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zmniejszenie kwoty zadośćuczynienia do 500 zł.

Pełnomocnik uczestnika postępowania również zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść B. S. , zarzucając orzeczeniu naruszenie art. 5 k.c. w zw. z art. 552 § 4 k.p.k. w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 445 § 1 i 2. k.c., poprzez dokonanie błędnej oceny stanu faktycznego oraz błędnej oceny doznanej przez wnioskodawcę krzywdy i zasądzenie zadośćuczynienia w wysokości 50.000 zł, co stanowi wartość rażąco wysoką, nadmierną w stosunku do wyrządzonej krzywdy oraz niewspółmierną do aktualnych warunków życiowych społeczeństwa.

Wniósł przy tym o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie wniosku w zakresie ponad kwotę 1.000 zł.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, po rozpoznaniu wniesionych apelacji, wyrokiem z dnia 22 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 51/22, utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Prokurator Regionalny w Warszawie wniósł kasację od wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości na niekorzyść wnioskodawcy i zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia naruszenie przepisów postępowania, a to art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na zaniechaniu przeprowadzenia przez Sąd Apelacyjny w Warszawie prawidłowej kontroli odwoławczej orzeczenia Sądu I instancji, w tym zwłaszcza poprzez nierozważenie wszystkich okoliczności podniesionych przez prokuratora w uzasadnieniu apelacji, odnoszących się do przesłanek ustalenia odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia, wykazujących, że przyznane na rzecz B. S. zadośćuczynienie w wysokości 50.000 zł jedynie za jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności w związku z zatrzymaniem w toku postępowania karnego jest kwotą nieodpowiednią i nadmiernie wygórowaną, co skutkowało utrzymaniem w mocy w tym zakresie wadliwego orzeczenia Sądu *meriti*, gdzie jednocześnie Sąd *ad quem* nie ustosunkował się w sposób należyty do takiego postąpienia i poprzestał na przywołaniu ogólnikowych i powierzchownych twierdzeń, odstępując tym samym od wnikliwej analizy przesłanek, na które prokurator powoływał się w apelacji, wskazujących na potrzebę ustalenia wysokości zadośćuczynienia w zestawieniu z uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi oraz aktualnymi warunkami i stopą życiową społeczeństwa, gdzie w następstwie przyjęcia błędnej wykładni, zawartej w przepisie art. 445 § 1 k.c. przesłanki uznania zadośćuczynienia za „odpowiednie”, przyznano wnioskodawcy kwotę nieadekwatną, w realiach analizowanej sprawy nadmiernie wygórowaną i tym samym pozbawioną waloru rekompensacyjnego w odniesieniu do znacznej jej części.

Podnosząc powyższy zarzut, prokurator wniósł o uchylenie wyroku Sądu II instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się skuteczna w tym znaczeniu, że wobec ujawnienia się bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., związanej z wadliwie ukształtowanym składem Sądu odwoławczego, doprowadziła do uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Jednocześnie, z uwagi na skutek określony w art. 439 § 1 *in principio* k.p.k., bezprzedmiotowe było odnoszenie się do zarzutu kasacji.

Przekonanie Sądu Najwyższego o wystąpieniu w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem, bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., dotyczy sędziego sprawozdawcy - SSO (del.) A. G. . Sędzia ta była poddana przez Sąd Najwyższy już wielokrotnie testowi bezstronności i niezależności, a wyniki tych testów były negatywne. Ocenę tę podziela także Sąd Najwyższy w niniejszym postępowaniu w sprawie II KK 447/23.

Sąd Najwyższy odwołuje się przy tym do uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA-I-4110-1/20, podkreślając, że wykładnia prawa zawarta w tej uchwale jest obowiązująca i w myśl art. 87 § 1 ustawy o Sądzie Najwyższym, Sąd Najwyższy pozostaje nią związany jako zasadą prawną. Sędziów tego Sądu nie może zwolnić z obowiązku jej przestrzegania żadna okoliczność, w tym zgłoszone do uchwały zdania odrębne, czy interes w korzystnej dla sędziego, a odmiennej wykładni przepisu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Oczywistym jest też, że niczego w tym zakresie nie może zmienić wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, OTK-A 2020, poz. 61, skoro jego rozstrzygnięcie nie należy do zawartego w art. 188 Konstytucji RP katalogu orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (por. m.in.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2022 r., III PZP 1/22; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Tylko zaś te orzeczenia z mocy art. 190 ust. 1 Konstytucji RP uzyskują moc powszechnie obowiązującą. Powołane orzeczenie Trybunału, wydane w sprawie U 2/20, stanowiące z powodu swej wadliwości co najwyżej niewiążący wyraz określonych poglądów prawnych co do wykładni konkretnych przepisów nie uzyskało mocy powszechnie obowiązującego orzeczenia, a więc nie mogło uchylić uchwały trzech połączonych Izb SN (BSA I-4110-1/20).

Jak wynika z uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego „Nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [...] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa

ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.”

W odniesieniu do sędziów sądów powszechnych wadliwość procedury nominacyjnej nie powoduje zatem wprowadzić automatycznie, że sąd z udziałem sędziego powołanego w takiej procedurze jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., jeżeli jednak ujawnione zostaną przez strony albo staną się Sądowi Najwyższemu znane z urzędu okoliczności wskazujące na wątpliwości co do bezstronności sędziego, rozwiać je może albo potwierdzić szczegółowe ich badanie, do którego Sąd Najwyższy jest uprawniony i zarazem zobowiązany.

Stanowisko to znalazło swoje wzmocnienie w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, dotyczącej statusu Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3; dalej: „ustawa nowelizująca KRS”), w której trafnie stwierdzono, że nie jest ona już organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1.

Podobne stanowisko zajął także w tym zakresie Europejski Trybunał Praw Człowieka (dalej ETPCz) w sprawie *Reczkowicz p. Polsce*, podkreślając, że zmiana ustawy o KRS praktycznie usunęła nie tylko dotychczasowy system przedstawicielski, ale także gwarancje niezależności sądownictwa w tym zakresie, co w rezultacie umożliwiło to władzy wykonawczej i ustawodawczej bezpośrednią lub pośrednią ingerencję w procedurę powoływania sędziów, z której możliwości te władze skorzystały (pkt 274 wyroku z dnia 22 lipca 2021 r., skarga 43447/19). Do podobnych wniosków doszedł ETPCz w wyroku Wielkiej Izby z dnia 15 marca 2022 r. w sprawie *Grzęda przeciwko Polsce* (skarga nr 43572/18).

Brak bezstronności i niezawisłości sądu, w składzie którego zasiadał sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w wadliwym procesie przed Krajową Radą Sądownictwa od 17 stycznia 2018 r., należy ustalić *in concreto* w odniesieniu do każdego z sędziów z osobna (por. uchwała Sądu Najwyższego w sprawie I KZP 2/22). Potrzebę i zasadność przeprowadzania testu bezstronności potwierdził jak dotąd Sąd Najwyższy w kilkudziesięciu zapadłych orzeczeniach stwierdzających zarówno naruszenie standardu bezstronności w odniesieniu do niektórych sędziów sądów powszechnych powołanych z udziałem wadliwie ukształtowanej KRS, jak też nie dopatrując się uchybień z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. w odniesieniu do innych sędziów poddanych testowi bezstronności (m.in. w sprawach III KK 193/20; II KK 206/21; III KK 375/21; III KK 404/21; II KK 489/21; II KK 505/21; II KO 111/21; II KS 32/21; III KS 26/22; II KK 23/22; III KK 39/22; II KK 55/23; II KK 74/22; II KK 119/22; II KK 192/22; II KK 469/22; V KK 562/22; II KK 571/22; II KK 607/22; II KK 614/22; V KK 17/23; III KK 60/23; III KK 109/23; III KK 185/23; II KK 124/23; III KK 239/23; II KK 287/23; II KK 288/23; II KK 296/23; II KK 363/23; III KK 471/23).

Z dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że oprócz wadliwości samego procesu nominacyjnego sędziego, istotną rolę w tej ocenie powinny odgrywać m.in.: równoczesność (lub zbliżony czas) uruchomienia drogi awansowej z objęciem ważnego stanowiska w administracji sądowej w drodze arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości, utajnienie obrad KRS w zakresie danej kandydatury, jednoznacznie negatywna opinia zgromadzenia ogólnego sędziów, porównanie osiągnięć zawodowych kandydata z doświadczeniem zawodowym i poparciem środowiska dla kontrkandydatów, fakt uzyskania nominacji na stanowiska funkcyjne pozostające w dyskrecjonalnej kompetencji władzy politycznej, udział w pracach gremiów powiązanych z władzą polityczną zmierzającą do ograniczenia niezawisłości sądów, wykonywanie określonych zadań lub funkcji na podstawie arbitralnych decyzji tak działającej władzy politycznej, co obejmuje również tzw. delegacje ministerialne, dodatkowe zatrudnienie w jednostkach bezpośrednio podporządkowanych władzy politycznej, charakter sprawy, do której rozstrzygnięcia ukształtowano dany skład sądu, a także działalność publiczna i wypowiedzi danego sędziego, wykraczające poza gwarantowane przez Konstytucję RP ramy udziału w debacie publicznej, a wskazujące na zaangażowanie w realizację określonych celów

politycznych władzy wykonawczej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dni: 19 października 2022 r., II KS 32/21; 30 maja 2023 r., II KK 23/22; 14 czerwca 2023 r., II KK 489/21, 12 grudnia 2023, II KK 74/22, 21 grudnia 2023., II KK 287/23).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że orzekająca w sprawie Sądu Apelacyjnego w Warszawie sygn. akt II AKa 51/22, sędzia Sądu Okręgowego w Lublinie A. G. , delegowana do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie, była już w przeszłości poddawana przez Sąd Najwyższy testowi bezstronności i niezależności w sprawach sygn. akt: III KK 375/21, II KK 607/22 (jako SSO w Lublinie), II KK 296/23 oraz II KK 289/23.

Jako do sędziego delegowanego, podstawą oceny dokonywanej w kontekście respektowania należytej obsady sądu jest wykładnia przepisów traktatowych przeprowadzona w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r., w połączonych sprawach od C-748/19 do C-754/19. W orzeczeniu tym TSUE stwierdził, że „art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TUE) odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło to na czas określony, czy na czas nieokreślony”.

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie w całości pogląd ten akceptuje, jednocześnie podkreślając fakt związania sądu krajowego wykładnią przepisów traktatowych dokonaną przez TSUE.

Kwestia obowiązującego w Polsce systemu delegacji sędziów, w związku z cytowanym wyżej wyrokiem Trybunału, była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. I tak, w odniesieniu do delegacji sędziego udzielonej po dacie wydania przez TSUE wyżej przytoczonego wyroku, tj. po dniu 16 listopada

2021 r. i zgodności z prawem orzeczeń wydawanych w ramach tej delegacji każdorazowo konieczne jest przeprowadzenie testu o charakterze identycznym z tym, jaki wypracowany został na gruncie orzecznictwa krajowego oraz organów międzynarodowych działających na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską w odniesieniu do osób powoływanych na urząd sędziego sądu powszechnego lub wojskowego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy o KRS z dnia 8 grudnia 2017 r. Posiadanie atrybutu niezawisłości i bezstronności dotyczy bowiem zarówno osoby powołanej na stanowisko sędziego w danym sądzie i w nim orzekającego, jak i – tym bardziej zresztą, biorąc pod uwagę dyskrejonalny charakter decyzji o delegacji sędziego do sądu wyższego rzędu - osoby delegowanej, bo tylko wówczas można mówić o rozpoznaniu sprawy przez sąd „ustanowiony ustawą” tak w rozumieniu przepisów regulujących funkcjonowanie Unii Europejskiej, jak i art. 6 ust. 1 EKPC (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2023 r., II KK 469/22).

W odniesieniu do sędzi A. G. test tego rodzaju wypadł negatywnie. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie powołuje się przy tym na ustalenia w tym przedmiocie poczynione w postępowaniach przed Sądem Najwyższym w sprawach sygn. akt III KK 375/21, III KK 607/22, II KK 296/23 i II KK 289/23, które prowadzą do wniosku, że w niniejszej sprawie wystąpiła w odniesieniu do wymienianej sędzi przesłanka z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sędzia A. G. powołana została na urząd sędziego Sądu Okręgowego w L. postanowieniem Prezydenta RP z dnia 26 marca 2019 r., nr [...], w uwzględnieniu wniosku Krajowej Rady Sądownictwa zawartego w Uchwale Nr [...] z dnia 5 grudnia 2018 r. Krajowa Rada Sądownictwa, która uczestniczyła w procedurze powołania A. G. na urząd sędziego sądu wyższego rzędu, ukształtowana została w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Analizując przebieg postępowania konkursowego na urząd sędziego Sądu Okręgowego w L., w którym uczestniczyła sędzia A. G. , podkreślić należy jego nietransparentność. A. G. jako jedyna z grona 15 sędziów sądów rejonowych ubiegających się o powołanie na urząd sędziego sądu wyższego rzędu w pionie karnym, nie uzyskała pełnego poparcia Kolegium Sądu

Apelacyjnego w [...] - w sposób zdecydowanie negatywny jej kandydaturę zaopiniowało Zgromadzenie Ogólne Sędziów Apelacji [...] (9 głosów „za” przy 46 głosach „przeciw”). Zdecydowana dysproporcja wystąpiła pomiędzy kandydaturą sędzi A. G. , a siedmioma sędziami, co do których KRS podjęła negatywną uchwałę, nie przedstawiając ich kandydatur Prezydentowi RP, a którzy uzyskali poparcie co najmniej 41 sędziów Zgromadzenia, w tym jeden z sędziów aż 51 głosów „za”, przy jedynie 4 głosach „przeciw”. W tych okolicznościach należy przyjąć, że uzyskanie przez sędzię A. G. pozytywnej uchwały KRS, musiało być podyktowane względami pozamerytorycznymi zważywszy, że wszyscy kandydaci posiadali zbliżone, pozytywne opinie wizytatorów i charakteryzowali się podobnymi kwalifikacjami zawodowymi.

W 2022 r. sędzia A. G. podpisała listę poparcia dla – starającego się o wybór do Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej ustawą z 2017 r., drugiej kadencji – byłego wiceministra w Ministerstwie Sprawiedliwości sędziego Ł. P.. Uczyniła to pomimo publicznie dostępnych informacji o udziale wyżej wymienionego w tzw. aferze „hejterskiej”, w której osoby związane z Ministerstwem Sprawiedliwości starały się zdeprecjonować sędziów niepoddających się presji władzy wykonawczej i stosujących w swoim orzecznictwie regulacje konstytucyjne i konwencyjne.

W tym samym roku, po zaledwie 3 latach orzekania w sądzie okręgowym, wyraziła chęć delegowania jej do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w [...], uzyskując stosowny akt delegacji Ministra Sprawiedliwości w dniu 10 października 2022 r. ([...]). Delegowanie to nastąpiło po wcześniejszym bezprawnym przeniesieniu przez kierownictwo Sądu Apelacyjnego w [...] trzech doświadczonych sędziów Wydziału II Karnego tego Sądu do Wydziału III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w związku ze stosowaniem przez tych sędziów Konstytucji RP oraz respektowaniem wiążącego Polskę orzecznictwa europejskiego i międzynarodowego.

Kariera sędzi A. G. , która doznała gwałtownego przyspieszenia w okresie sprawowania władzy wykonawczej przez przedstawicieli popieranego przez nią środowiska, nasuwa przypuszczenie, że o jej delegacji do Sądu Apelacyjnego w [...], podobnie jak o wcześniejszym awansie do Sądu Okręgowego w L., przesądziły czynniki pozamerytoryczne, związane z jej nieskrywanym poparciem dla obozu popierającego politykę ówczesnego resortu sprawiedliwości. Wywołuje to

uzasadnione i poważne wątpliwości odnośnie do bezstronności i niezależności sądu z udziałem tej sędzi, której ścieżka zawodowej kariery oraz działania wskazują na bliskie związki z władzą wykonawczą w okresie, w jakim zmierzała ona do podporządkowania sobie władzy sądowniczej, w szczególności w okresie delegacji do sądu wyższego rzędu, która odbywa się z woli Ministra Sprawiedliwości i w każdej chwili mogła zostać przez niego przerwana.

Sąd Najwyższy w tym składzie podtrzymuje przy tym wykładnię art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wyrażoną zarówno w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r, jak i szeregu późniejszych orzeczeń, zgodnie z którą z nienależytą odsadą sądu mamy do czynienia wówczas, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 KPP oraz art. 6 ust. 1 EKPC (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2023 r., III KK 185/23).

Biorąc pod uwagę analizowane wyżej okoliczności dotyczące sędzi A. G. należy uznać, że sąd z jej udziałem nie spełnia kryteriów sądu ustanowionego ustawą. Wyrażenie to: „sąd ustanowiony ustawą”, zawarte w art. 6 ust. 1 EKPC dotyczy bowiem nie tylko ustawowej podstawy samego istnienia sądu, lecz również składu orzekającego w każdej sprawie (zob. wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19, *Komisja Europejska przeciwko Polsce*). W związku z powyższym trzeba uznać, że udział poddawanej testowi sędzi w rozpoznaniu niniejszej sprawy i wydaniu końcowego orzeczenia, prowadził do obsady sądu niezgodnej z regulacjami prawa polskiego i międzynarodowego, a zatem do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Wymaga też podkreślenia, że wprowadzie w chwili obecnej ustaje tak silne jak dotąd bezpośrednie zagrożenie naruszania przez organy władzy wykonawczej niezawisłości sądownictwa, a także zmniejszona została aktywność (intensywna zwłaszcza w latach 2018-2023) tych sędziów, pełniących nadal funkcje rzeczników

dyscyplinarnych, których celem było represjonowanie sędziów sprzeciwiających się podporządkowaniu władzy sądowniczej woli Ministra Sprawiedliwości, to jednak przytoczone wyżej fakty dotyczące przeszłości wymienionej sędzi, jak i chwila wydania zaskarżonego kasacją wyroku (22 marca 2023 r.) w pełni uzasadniają tezę o braku u wyżej wymienionej przymiotów gwarantujących, że sąd z jej udziałem, był w chwili wydania zaskarżonego kasacją wyroku sądem niezależnym i bezstronnym, w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 KPP UE oraz art. 6 ust. 1 EKPC.

Z tego względu konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Procedując powtórnie, Sąd ten zadba, aby rozpoznanie sprawy zostało przeprowadzone w składzie nie rodzącym wątpliwości co do jego niezależności, niezawisłości i bezstronności.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[J.J.]

[ms]

Waldemar Plóciennik Włodzimierz Wróbel Eugeniusz Wildowicz